

MALI PLANINARI

Program „Mali planinari“ nastao je kao rezultat dugogodišnje saradnje koja prerasta u partnerstvo roditelja djece i stručnog tima PU Sindibad iz Zenice. Oni nesebično dijele znanje i odgovornost, te zajedno kreiraju nove programe za djecu.

CILJ: Potaknuti djecu i roditelje na aktivno provođenje slobodnog vremena u prirodi, stvoriti uvjete za kvalitetnije odrastanje.

ISHODI: Djeca će biti u mogućnosti da:

- Prepoznaju važnost prirode i uvažavaju prirodu kao prostor za igru, život, razvoj i učenje;
- Postanu društveno odgovorna i da djeluju u skladu sa načelima rješavanja problema u životnoj sredini (održivi razvoj);

- Budu sposobna da slušaju u grupi sa vršnjacima i odraslima u novim, drugačijim situacijama i mjestima (pravila ponašanja u organizovanom kretanju,...);
- Pokazuju inicijativu u usmenom izražavanju kroz postavljanje pitanja u prirodnom okruženju, čime bogate svoj rječnik;
- Dovode u vezu sebe, ljude, biljke, životinje, predmete i pojave u prirodnom okruženju, s ciljem razumijevanja svijeta u kojem živi (prate vremenske prilike, godišnja doba, razmišljaju o jestivim i ne jestivim biljkama, kako se ponašati kada je opasnost, kada ne planinariti,...);
- Prepoznaju uzročno-posljedične veze (ako ponesemo nepotrebne stvari, sigurno je da ćemo se brzo umoriti,...);
- Primjenjuju strategije djelovanja i razmišljanja kroz različite situacije u novoj, nepoznatoj situaciji i situaciji rješavanja problema (Šta ako padne kiša? Kako savladati prelazak preko potočića? Kako se ponašati kada vidimo zmiju?...);
- Grade pozitivnu sliku o sebi, svojim mogućnostima, svojoj snazi i sposobnostima;
- Budu sposobnija da se brinu o sebi i drugima, jer je aktivnost planinarenja timska aktivnost koja uspjeh mjeri kada svi učesnici završe postavljeni zadatak i ostvare cilj;
- Prepoznaju estetsku vrijednost prirodnih materijala koje koriste i sakupljaju na planinarenju.

ŠTA JE TO PLANINARENJE?

Planinarenje je širok pojam koji objedinjuje sve čovjekove djelatnosti vezane za kretanje u planinama, a savremenom čovjeku/djeci čini život ugodnijim, zdravijim i ispunjenijim. To je aerobna aktivnost važna za zdravlje djece i odraslih, gdje se energija za pokretanje mišića dobiva biohemijskim reakcijama u kojima se tvari iz hrane razgrađuju uz pomoć kisika.

VIŠE O PROJEKTU

Projekat „Mali planinari“ nastao je kao rezultat dugogodišnje saradnje koja prerasta u partnerstvo roditelja djece i stručnog tima PPU Sindibad iz Zenice. Oni nesebično dijele znanje i odgovornost, i upuštaju se u rizik istraživanja i kreiranja novih programa u ranom uzrastu, jer je učenje u ranom djetinjstvu permanentni i ireverzibilni proces koji ostavlja trajan i gotovo neizbrisiv pečat u životu svakog djeteta. Ideja je nastala nakon aktivnosti „Očeva pričaonica“, kada je djeci zanimanje planinar predstavio jedan od roditelja/očeva. Oduševljenje djece bila je motivacija za sistematizovan i ozbiljan pristup kreiranju i razumijevanju mogućnosti koje ova aktivnost pruža djeci u ranom uzrastu, a koje imaju i višestruki značaj u cjelokupnom razvoju. Realizacija sadržaja je planirana kroz cijelu školsku godinu, međusobno je prožeta kroz aktivnosti unutar i izvan vrtića i radnog vremena, uz sadržajan program, koji prožima sve procese pripreme i boravka u prirodi. Subote koje su djeca provodila u igraonicama tržnih centara, pored malih i velikih ekrana,

zamijenile su aktivnosti planinarenja u pratnji roditelja. Projekat je realizovan u grupi djece u godini pred polazak u školu, ali se lakši praktični dio prenio i na grupu djece od 4 do 5 godina, a traje u prosjeku 4 h, na lokacijama u okolini Zenice. Uključenost roditelja je vidljiva u svim segmentima projekta: edukaciji, kreiranju loga, himne, učešća u planinarskim pohodima, finansijskoj potpori, itd. Jedan od roditelja je certificirani planinarski i turistički vodič, ujedno je član stručnog tima za kreiranje programa, koji obavlja edukaciju i stručni nadzor u provođenju projekta. Ostvarena je saradnja sa lokalnom zajednicom, nevladinim udruženjima: Azimut 135, Eko Tvrtkovac, Farma i konjički klub „SMET“, Lotos-Zaštita mentalnog zdravlja i dr.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Proces kreiranja plana i programa planinarenja u ranom uzrastu zahtijeva edukaciju odgajatelja, prikupljanje literature, ali i istovremeno budi istraživački duh, pobuđuje dječiju radoznalost kod učesnika ovog projekta, što još jednom potvrđuje važnost cjeloživotnog učenja i edukacije. Planinarenje je nova aktivnost koja se do sada nije realizovala u predškolskim ustanovama u BiH, zato je važan segment dugogodišnje iskustvo i poznavanje psihofizičkog razvoja i potreba predškolske djece.

Faze projekta:

I faza-Planiranje sadržaja s ciljem integrisanja u redovan plan i program prema mjesecima, sedmičnim i dnevnim temama, kroz sve odgojno-obrazovne oblasti. Planira se:

1. Formiranje stručnog tima, sistematizacija sadržaja (stručni tim čine odgajateljice, soc.pedagog, predstavnik roditelja, licencirani planinarski i turistički vodič, medicinski radnik).
2. Pisanje projektne procedure i kreiranje plana rada za roditelje, sumiranje resursa.

II faza: imala je za cilj postignuti visok nivo motivacije djece i roditelja s ciljem osjećaja zajedništva i pripadanja grupi kroz:

1. Kreiranje simbola, loga, s ciljem motivacije i osjećanja pripadanja grupi (roditelji i djeca).
2. Predstavljanje zanimanja planinar, planinarske opreme (roditelj Afan Abazović).
3. Kreiranje himne: teksta, melodije, snimanje himne, kreiranje pravila, štapmanje bedževa i majica (roditelji i djeca).
4. Usvajanje pravila ponašanja pri planinarenju, pripreme za prvu praktičnu aktivnost planinarenja. Napomena; planinarska pravila su pravila koja su primjenjiva u svakodnevnom životu samo ih je potrebno integrisati u grupna pravila.
5. Redovna pješačenja sa produžecima s ciljem sticanja potrebne fizičke snage i navike za pješačenjem planirana prema godišnjim dobima i mjesecima, s osvrtom na vremenske prilike.

III faza-realizacija planinarenja na važnim obilježenim pješačkim stazama u okolini Zenice. Svaka ova aktivnost ima edukativnu, zabavnu i zdravstvenu dimenziju. Boraviti u prirodi je važno, ali boraviti sistemski i planski daje višestruke pozitivne učinke.

AKTIVNOSTI U ZATVORENOM PROSTORU

**Logo
bedževi**

**Društvena igra (cilj naučiti pravila planinara)
Zanimanje planinar Afan A.**

Simboli majice i

-Predstavljanje zanimanja planinar od strane roditelja, bila je motivacija za kreiranje planinarenja u ranom uzrastu. Sistematizacijom je utvrđeno koje tematske cjeline i koja teorijska znanja djeca trebaju da steknu kako bi bila spremna za praktična iskustva. To su zapravo tematske cjeline koje se inače planiraju GPR-om ustanove: pravila ponašanja, biljni i životinjski svijet, važne ustanove i brojevi, vremenske promjene, pravilna prehrana, oblasti astronomije, samostalnost, ekološke teme, s akcentom na timske igre koje jačaju timski duh, jer je planinarenje timska aktivnost u kojoj se uspjeh mjeri kada svi učesnici uspješno savladaju stazu. Osmišljene društvene igre omogućuju lakše usvajanje pravila, kreiran kutak u vrtiću, uvršteni su prirodni materijali za igru, kamenje, drveni obluci, plodovi, razne praktične aktivnosti koje su vodile samostalnosti, brizi za sebe i druge.

AKTIVNOSTI NA OTVORENOM- PLANINARENJE U PRAKSI

-Nakon usvojenog osnovnog teoretskog dijela uslijedile su praktične aktivnosti. Prva planinarska aktivnost odvijala se u gusnoj borovoj šumi na lokaciji Markov kamen, lokalitet Lastavica. Kroz ovu aktivnost djeca su stekla bogata iskustva, pješačila 4 km, doživjela prirodne oblike kretanja, preskakanje barica, grupni prelaz preko vode, vidjela termitnjak, ubrala borovnice i jagode, posmatrala izvor svježe vode, organizovano se kretala u grupi, usvojila pojmove: markacija, zastanak, livada; te stekla spoznaje o lokaciji i mjestu na kojem se ova aktivnost realizovala.

Markov kamen-prvo planinarenje
posmatraju punoglavce u bari

Djeca

Djeca beru šumske plodove, jagode i borovnice, upoznaju se sa znakom markacija.

Planinarenje - lokacija Smetovi, Zmajevac i Kljun

-Aktivnost na lokaciji Smetovi je multidisciplinarna aktivnost koja je uključivala posjetu farmi „Smet“, gdje su djeca vidjela preko 60 vrsta domaćih životinja, jahala konja, hranila životinje. Zatim je realizovano pješačenje u dužini 2,8 km, sa različitim terenskim stazama, uspon, jednostopica, i sl. Djeca su mogla vidjeti širu okolinu i važna uzvišenja u okolini, a također su upoznala ostale znamenosti ove lokacije nadomak Zenice. Odrasli su podijeljeni u dvije grupe. Prva grupa bila je zadužena da bude podrška i pratnja malim planinarima, dok je grupa imala zadatak da postavi logor. Djeca su naučila kako zapaliti logorsku vatru, kako pripremiti hranu, kobasice i kukuruze. Jedan sat nakon zalaska sunca, djeca su imala aktivnost astronomije, u večernjim satima posmatrala nebeska tijela i zvjezdano nebo. Astronomija je jedna od dodirnih tačaka sa planinarenjem a tiče se domena orijentacije u prirodi pomoću zvijezda. Ovoj aktivnosti prethodile su pripreme kroz likovne i druge aktivnosti u vrtiću.

-Planinarenjem na lokaciji Zmajevac nadomak Zenice osim pješačenja djeca su praktično obilježavala markaciju na stabla, stavila obilježja za pitku vodu, a nakon upoznavanja lokacije,

vidljivih uzvišenja i slobodne igre, djeca su doživjela pješaćenje kroz gustu borovu šumu navečer, sa upaljenim naglavnim lampama, što je kod djece jačalo sposobnost orijentacije i snalaženja u novim uvjetima.

-Na lokalitetu Kljun nadomak Zenice osim radionice „Subjektivne i objektivne opasnosti u planini“ gdje su djeca kroz interakciju naučila vrste opasnosti, realizovana je „Porodična olimpijada“, takmičarska aktivnost djece i roditelja, uz poznate discipline: konopac, jaje u kašici, skakanje u vreći.

Posjeta farmi Smet

žaru

Priprema hrane na

Posmatranje zvijezda-čas astronomije

Porodična olimpijada

Završna faza – posjeta i konak u planinarskom domu, čime želimo postići veći stepen samostalnosti djece. Dokumentovanje i publikacija priručnika, s ciljem afirmacije planinarenja kao važnog programa u ranom uzrastu.

Rezultati:

-Nakon kontinuiranog praćenja i bilježenja realizacije projekta, informacije dobijene evaluacijom, pokazuju velike učinke, jer je svaka realizovana aktivnost ostvarila višestruke ciljeve, zadatke, efekte i ogleda se u svim aspektima razvoja djece. Učinci su posebno vidljivi na socio-emocionalnom i konativnom polju i planu, ali i drugim razvojnim područjima. Djeca su motivisana,

pedagoška klima je na zavidnom nivou, disciplina djece, komunikacija i zadovoljstvo roditelja također. Djeca su naviknuta na redovan boravak u prirodi, samostalnija su i odgovornija prema sebi i drugima, opuštenija, zadovoljnija. Više istražuju, pitaju, podsjećaju se međusobno na poštivanje pravila, pokazuju veće interesovanje za igru sa prirodnim materijalima, izdržljivija su i zdravija. Prepoznaju jestive biljke, razne životinje, imaju bogatiji rječnik i kritičko mišljenje. Roditelji su također doživjeli transformaciju i stekli naviku za redovnim planinarenjem. Iako programi koji imaju terenski rad zahtijevaju malo više napora, evidentno je i zadovoljstvo odgajatelja i ostalih uposlenika ustanove. Ovaj program je proces u kojem uživaju svi učesnici, roditelji, djeca i odgajatelji.

Planinarenje i Radionica "Ljiljan", lokacija planina Lisac

Svi na lokacije dolaze vlastitim

automobilom. Planinarenje, Kraljevski grad Bobovac.

Preporuke za dalji rad:

Iako je ova aktivnost izazov i zahtijeva konstatno učenje, usudite se da realizujete slično, jer vrijedi zaista.

Više o cjelokupnom projektu možete pogledati ovdje:

<https://www.facebook.com/watch/?v=1014182382628018>

Tags

Istraživanje i stvaranje

Igra i rad

Starija vrtićka grupa (5-6 god.)

Svijet oko nas

Collections

Inspiriraj druge

Igra i rad

Učenje otkrivanjem

Projekt

Partnerstvo obitelji i škole

Autorski tekstovi